

725.092.1
1977 NOV 17

Magyar Nemzet

„Budapest” a bankókon

A Magyar Nemzet hasábjain ismételtlen ismeretlen és érdekes adatokat közölnek a kutatók Budapest nevének a három város egyesítése előtti használatáról. Ehhez szeretnék én is néhány, a pénztörténettel kapcsolatos adattal hozzájárulni.

Közismert tény, hogy az 1848—1849-es szabadságharc idején a Kossuth-kormány többször foglalkozott a három város egyesítéséből való Budapest létrehozásával, de a rohamosan változó események közepette nem volt lehetősége ennek törvényhozási úton való végrehajtására. A magyar kormányzati szervek azonban igen gyakran használták — pénzügyi vonatkozásban is — Buda-Pest vagy összeírva Budapest nevet, még akkor is, amikor a kormány székhelye nem ez volt.

Igy — többek között — a sok százezer példányban közkézen forgott különféle című Kossuth-bankókon.

Elsőnek a Kossuth Lajos pénzügyminiszter facsimile aláírásával ellátott és „Buda-Pest, szeptember 1-én 1848” keltezett 5, 10 és 100 forintos pénzjegyeken jelent meg. Megjegyezzük, hogy e sorozatból a 10 forintos pénzjegyet Debrecenben 1849 tavaszán kezdték nyomni. Érdekes viszont az, hogy az ugyanitt, Debrecenben nyomott és forgalomba hozott 15 és 30 pengő krajcáros kincstári utalványok Budáról vannak keltezve. Később a már Aradon, a magyar pénzjegynyomda utolsó működési helyén, 1849. augusztus első harmadában nyomott, Kossuth

Lajos, az ország kormányzója és Szemere Bertalan miniszterelnök facsimile aláírásaival ellátott 10 forintos kincstári utalványokon még mindig „Buda-Pest, 1849-ki július 1-én” keltezés van.

A Szegeden 1849. júliusában nyomott és ezért „szegedi kettes”-nek nevezett 2 pengő forintra szóló kincstári utalványokon, melyeken Kossuth Lajos, az ország kormányzója és Duschek Ferenc pénzügyminiszter facsimile aláírásai vannak, a keltezésben már Budapest neve összeírva szerepel, így: „Budapesten 1849-ki július 1-én.” De ugyanilyen formában szerepel a keltezés a magyar pénzjegynyomás utolsó napjaiban, Aradon nyomott, Kossuth Lajos, az ország kormányzója és Szemere Bertalan miniszterelnök facsimile aláírásaival készült 2 pengő forintra szóló kincstári utalványokon is.

Végezetül, az óriási váltópénz hiánya miatt, az utolsó pesti minisztertanácson hozott „Az országos kormány Budapesten 1849. évi július 4-kén kelt rendeletéből” Pest városi hatósága Heckenast Gusztáv nyomdájában 1, 2, 3 és 6 pengő krajcáros „jegy”-eket rendelt meg 500 000 forint értékben. A császári hadsereg bevonulásáig ezekből csupán a piros színű 3 krajcárosok készültek el, amiket a császári biztos azonnal lefoglalt és megsemmisített. Egyetlen példány maradt meg belőle külföldön. Az idézett szöveg erről származik.

Dr. Kupa Mihály
pénztörténeti magánkutató